

اطلس کلانشهر تبریز

ATLAS OF TABRIZ METROPOLIS

معاونت شهرسازی و معماری

۱۳۹۷ هجری خورشیدی

عنوان و نام پدیدآور	: اطلس کلانشهر تبریز [اطلس] = Atlas of Tabriz metropolis
وضعیت نشر	: محمد عزتی، غلامرضا ایرانی، احد ابراهیم پور؛ با همکاری گروه پژوهش معاونت شهرسازی و معماری.
مشخصات ظاهری	: تبریز: اختر: شهرداری تبریز، معاونت شهرسازی و معماری، ۱۳۹۷.
شابک	: ۱ اطلس (۲۴۲ ص.): رنگی؛ ۲۳×۳۳ س.م. ۹۷۸-۶۰۰-۴۸۶-۱۳۶-۶
وضعیت نمایه سازی	: فیپا.
توصیفگر	: اطلس ها Atlases نقشه ها Maps معماری Architecture شهرسازی City planning
توصیفگر	: تبریز Tabriz (Iran)
شناسه افزوده	: عزتی، محمد، ۱۳۵۲ - ایرانی، غلامرضا، ۱۳۵۷ - ابراهیم پور، احد، ۱۳۵۸ -
شناسه افزوده	: شهرداری تبریز، معاونت شهرسازی و معماری
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۲۵۱۴۵۶

اطلس کلانشهر تبریز

ATLAS OF TABRIZ METROPOLIS

مدیر پروژه: محمد عزتی
ناظر هماهنگی: ولی عبدالمهدی
ناظر فنی: غلامرضا ایرانی
تالیف و تدوین: محمد عزتی، غلامرضا ایرانی و احد ابراهیم پور
گروه پژوهش: احد ابراهیم پور، غلامرضا ایرانی، اسماعیل داودی، رحمن علی حسینی، رقیه سالک، هانیه عباس زاده، پرویندخت لیوارجانی، بهاره مشروطی، سارا هرزندی
نقشه و کارتوگرافی: اسماعیل داودی، رقیه سالک
صفحه آرایی و طراحی جلد: هانیه عباس زاده
چاپ و صحافی: دخیلی
تصاویر: آرشیو عکس معاونت شهرسازی و معماری، روابط عمومی شهرداری تبریز، سازمان زیباسازی، سازمان توسعه گردشگری، مهدی تهرانچی، محمدعلی جدیدالاسلام، عباس بنی حسینیان و هادی درخشان

چاپ اول تابستان ۱۳۹۷ • ۲۴۲ صفحه • قطع رحلی • ۵۰۰ جلد
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۸۶-۱۳۶-۶

تبریز، چهارراه ابوریحان، نبش لاله زار جنوبی، ساختمان معاونت شهرسازی و معماری شهرداری تبریز
کدپستی: ۵۱۷۴۶۳۱۱۹ • تلفن: ۰۰۴۱۳۴۷۹۳۳۶۳ • دورنگار: ۰۴۱۳۴۷۹۹۴۳۹

این کتاب اهدایی بوده و فاقد قیمت می باشد.

کلیه حقوق چاپ و نشر اثر به معاونت شهرسازی و معماری شهرداری تبریز تعلق دارد.
هرگونه بهره برداری از کتاب با ذکر منبع بلامانع است.

فهرست مطالب

۷۶	 کاربری مذهبی
۷۸	 کاربری تفریحی - گردشگری
۷۹	 کاربری صنعتی
۸۰	 کاربری تجهیزات شهری
۸۱	 کاربری تاسیسات شهری
۸۲	 کاربری حمل و نقل و انبارداری
۸۳	 کاربری نظامی
۸۴	 کاربری باغات و کشاورزی
۸۵	 کاربری فضاهای سبز
۹۰	فضاها و بافت‌های شهری
۹۰	 فضاهای باز و عمومی
۹۳	 اراضی ذخیره شهری
۹۴	 دانه بندی و فضاهای ساخته شده
۹۷	 انواع بافت‌های شهری
۹۸	 بافت تاریخی
۱۰۲	 بافت سنتی و سنتی نوین
۱۰۳	 بافت فرسوده
۱۰۵	 بافت حاشیه ای و غیررسمی
۱۰۷	 بافت طراحی شده
۱۰۸	 بافت روستایی
۱۱۰	توسعه کالبدی
۱۱۳	معابر و زیرساخت‌های حمل و نقل
۱۱۳	 شبکه معابر
۱۱۵	 میادین و تقاطع‌های مهم
۱۱۸	ترافیک و حمل و نقل عمومی
۱۲۰	 حمل و نقل عمومی
۱۲۴	 ده راه‌ها و مسیرهای دوچرخه
۱۲۶	تسهیلات و تجهیزات شهری
۱۲۶	 مراکز شاخص شهری
۱۲۹	 آشنایی و مراکز خدمات شهری
۱۳۲	فصل چهارم : معماری شهری
۱۳۳	 مقدمه
۱۳۴	 معماری سنتی - تریز
۱۳۴	 محلات تبریز
۱۳۵	 معماری تبریز
۱۳۷	ابنیه و مجموعه‌های پیش از قاجار
۱۳۷	 ربع رشیدی
۱۳۸	 خلعت پوشان
۱۳۹	 ارگ (مسجد) علیشاه تبریز
۱۴۰	 مسجد جامع تبریز
۱۴۲	 باغ ائل‌گلی (شاه‌گلی) تبریز
۱۴۴	 مسجد صاحب الامر تبریز
۱۴۵	 بقعه و مسجد امامزاده سید حمزه
۱۴۶	 مقبره دو کمال
۱۴۷	 مسجد کبود
۱۴۸	 بازار تبریز
۱۵۰	ابنیه و مجموعه‌های دوران قاجار و پس از آن
۱۵۰	 کاخ شهرداری (عمارت ساعت) تبریز
۱۵۲	 خانه های تاریخی تبریز
۱۵۴	 مدرسه رشديه
۱۵۵	 دبیرستان فردوسی تبریز
۱۵۶	 کلیسای کاتولیک (عذرای توانا)
۱۵۷	 برج آتشنشانی (یانقین) تبریز

۲	فصل اول: معرفی
۳	 مقدمه
۵	تاریخچه و روند توسعه
۵	 شکل گیری و وجه تسمیه
۵	 سیر تاریخی
۷	 روند توسعه در ادوار تاریخی
۸	 فرهنگ و مردم
۹	 نقش و جایگاه اقتصادی
۱۱	جغرافیا و اقلیم
۱۱	 موقعیت جغرافیایی
۱۲	 وضعیت توپوگرافی و شیب
۱۴	 زمین شناسی
۱۶	 خاک و قابلیت اراضی
۱۷	 هیدرولوژی و منابع آبی
۱۸	 اقلیم تبریز
۲۰	فصل دوم : جمعیت و فعالیت
۲۱	 مقدمه
۲۲	 جمعیت تبریز
۲۴	 جمعیت پیرامونی
۲۶	ویژگیهای جمعیتی
۲۶	 تراکم جمعیتی
۲۸	 بعد خانوار
۳۰	 میانگین و توزیع سنی
۳۱	 نسبت جنسی
۳۴	 نسبت باسوادی
۳۶	فعالیت و اشتغال
۳۶	 وابستگی خالص و ناخالص
۳۸	 جمعیت فعال و غیرفعال
۴۰	 نرخ بیکاری و اشتغال
۴۳	 گروه های شغلی
۴۸	فصل سوم : شهرسازی
۴۹	 مقدمه
۵۲	تقسیمات شهری
۵۲	 منطقه بندی
۵۳	 محدوده و حریم
۵۶	 نواحی و محلات شهری
۵۷	طرح‌های توسعه شهری
۵۷	 طرح مجموعه شهری
۵۸	 طرح جامع
۶۰	 طرح تفصیلی
۶۲	 طرح های موضوعی و موضوعی
۶۳	کارکردها و کاربریهای شهری
۶۳	 ساختارهای عملکردی
۶۵	 وضعیت کاربریهای عمده و اصلی
۶۸	 کاربری مسکونی
۶۹	 کاربری آموزش عالی، تحقیقات و فناوری
۷۰	 کاربری آموزشی
۷۱	 کاربری تجاری و خدماتی
۷۲	 کاربری اداری و انتظامی
۷۳	 کاربری ورزشی
۷۴	 کاربری درمانی
۷۵	 کاربری فرهنگی و هنری

فهرست مطالب

۱۵۸.....	بررسی خانه‌های تاریخی تبریز
۱۵۸.....	خانه‌های قدیمی تبریز
۱۵۸.....	سلسله مراتب فضایی در خانه‌های تبریز
۱۵۸.....	الگوهای فضایی (اندام‌های) خانه‌های تبریز
۱۵۹.....	خانه امیرنظام گروسی
۱۶۰.....	خانه بهنام
۱۶۱.....	خانه حیدرزاده
۱۶۲.....	خانه کمپانی
۱۶۳.....	خانه رستگار
۱۶۴.....	سیر دگرگونی و گونه بندی خانه‌های تبریز قدیم
۱۶۴.....	دوره معماری سنتی
۱۶۴.....	دوره معماری التقاطی
۱۶۴.....	دوره معماری معاصر
۱۶۵.....	تزئینات بکار رفته در بناهای سنتی تبریز
۱۶۸.....	معماری معاصر تبریز
۱۶۸.....	مرکز تجارت جهانی تبریز
۱۶۹.....	مراکز خرید مدرن
۱۷۰.....	مرکز همایش‌های بین‌المللی خاوران
۱۷۱.....	پایانه بزرگ مسافربری تبریز
۱۷۲.....	پروژه عتیق
۱۷۴.....	فصل پنجم: تبریز به روایت تصویر
۲۳.....	فهرست منابع